

MIKKELI KENKÄVERONNIEMI *myt. 100000 2232*

Peltopoiminta rautakautisella muinaisjäännösalueella 29.10.1994

Työn johto:

FK Leena Lehtinen, Savonlinnan maakuntamuseo

Työvoima:

Mikkelin seudun harrastaja-arkeologit

Tarkastuksessa saadut löydöt:

KM 28819 spiraalisormuksen katkelma, keramiikkaa, liitupiipun paloja, piitä, lasihelmi, metallilevyn katkelma

Aikaisemmat löydöt:

KM 11564 Aittokallio (saari Kenkäveron edustalla) kaksi hopeaneulaa

KM 20316 soikea kupurasolki

KM 20480 soikea kupurasolki

Paikan koordinaatit:

Koordinaatit muuntajasta, joka sij. 32 m pohjoiseen peltopoiminta-alueen pohjoispäädystä.

PK 3142 05 MIKKELI

x 6841 43

y 3515 14

z 80

1. Peltopoiminnan tavoite ja alueen kaavoitustilanne

Syyskuussa 1994 Mikkelin kaupungin kaavoituspäällikkö Pertti Räsänen kertoi allekirjoittaneelle, että Kenkäveronniemen ympäristöön suunnitellaan kaavoitusta ja tiedusteli mahdollisen muinaisjäännösinventoinnin tarpeellisuutta. Tuolloin päätettiin kysyä Mikkelin seudun harrastajia tekemään alustava peltopoiminta. Peltopoiminta tehtiin 29.10.1994 allekirjoittaneen ohjauksella, jolloin paikalla oli kuusi Mikkelin seudun harrastaja-arkeologia.

2. Tutkimusalue ja -menetelmä

Kenttätöön tavoitteena oli selvittää, onko Kenkäveronniemen alueella rautakautista muinaisjäännöstä, mihin otollinen sijainti ja paikalta saadut irtolöydöt viittaavat. Asuinpaikalle sopivin alue on jo pitkään ollut rakennusten, aluksi pappilan, nyttemmin 1990-luvun alussa avatun matkailukeskuksen alla ja on todennäköistä, että ne ovat tuhonneet ainakin osan alueella mahdollisesti olevaa muinaisjäännöstä.

Matkailukeskuksen ympäristö on näihin päiviin saakka ollut peltona minkä ansiosta niiltä on vielä mahdollista löytää merkkejä muinaisjäännöksestä. Ennen lokakuuta 1994 ei pelloilla ole tiettävästi tehty laajempaa systemaattista peltopoimintaa tai muuta arkeologista tutkimusta, tosin ainakin harrastaja-arkeologit olivat pelloilla liikkuneet.

29.10.1994 peltopoiminta keskitettiin uuden käsityömyymälän eteläpuoliselle, parkkipaikan ja Saimaan Savilahden (peruskartassa 75,7 m mpy) väliselle sokerijuurikaspellolle, jolle kaavakartan mukaan suunniteltiin rakentamista.

Peruslinja vedettiin niin, että 0-piste oli parkkipaikan itäreunassa muuntajan eteläjalasta 32.30 m etelään ja 42 m käsityökeskuksen myymälärakennuksen lounaisnurkasta etelään, heinikon ja pellon rajalla. 0-pisteestä alkaen parkkipaikan reunaa pitkin paalutettiin etelään 10 m välein itä-länsi-suuntaiset kaistat, jotka numeroitiin niin, että pohjoisin 0-10 metrin välinen kaista sai numeron 1, sitä seuraava oli kaista nro 2 jne. Nämä vaakasuorat kaistat käveltiin 20 m kerrallaan niin, että yhden kävellyn ruudun koko oli 10x20 m. Peruslinjaa paalutettiin kaikkiaan 70 m matkalta (kaistat 1-7). Itä-länsisuunnassa matkaa oli kaikkiaan 150 m mutta määrän saven ja rannassa kasvavan pensaikon takia aivan rannan puoleisin alue jäi vähemmälle tutkimiselle (ks. liitekartta 1.)

3. Havainnot ja löydöt

Kartoissakin hyvin näkyvä 80 metrin korkeuskäyrä oli maastossakin havaittavissa niin, että maaperä sen alapuolella muuttui huomattavasti savisemmaksi ja vaikeakulkuisemmaksi.

Maaperässä ei havaittu selviä keskittyymiä tai nokiläikkiä, tosin kaistassa nro 6 (50-60 m 0-paalusta etelään) oli 20-30 m peruslinjasta itään palaneita kiviä. Sen sijaan rautakuonan, hiilen tai savitiivisteen keskittyymiä ei havaittu. Ainoa löytö, jonka koordinaatit mitattiin 0-pisteestä on kaistasta 6 löytynyt spiraalisormuksen katkelma. Useissa tapauksissa inventoijat itse kyllä laskivat löytöjen etäisyyden 0-linjasta itään-päin.

Seuraavassa lyhyt lista löydöistä kaistoittain:

Kaista 1: ei löytöjä

Kaista 2: 60-80 m peruslinjasta itään: tummansininen lasihelmi.

Kaista 3: 38 m 0-linjasta pieni palanen ruskeaa koristamatonta rautakauden tyyppistä keramiikkaa; 60 m 0-linjasta palanen lasittamatonta vaaleanruskeaa keramiikkaa, rautakautta nuorempaa.

Kaista 4: palanen tuluspiitä ja pronssipisaran tai helmen puolikas. Löytöpaikkojen etäisyydet 0-linjasta 36 ja 60 m (pussiin ei merkitty kumpi on kumman etäisyys).

Kaista 5: palanen liitupiipun pesää, ei leimoja, etäisyys 0-linjasta 80-100 m länteen.

Kaista 6: 0-pisteestä 55 m etelään ja 0-linjasta 33 m itään palanen spiraalikoristeita sormusta tyyppiä Kivikosken Atlas Abb. 757. Tyyppi on Suomessa käytössä roomalaisajalta viikinkiajalle saakka; hapettunut metallinpalanen (tinaa tai hopeaa), toinen rauna taivutettu kaksinkerroin, voi olla peräisin astian yläreunasta; matkalta 0-60 m 0-linjasta itään liitupiipun varren palanen, lasitettua keramiikkaa, mustaa lasittamatonta keramiikkaa, kaksi palaa rautakuonaa, puolikas sinistä lasimassahelmeä; palaneita kiviä 20-30 m peruslinjasta itään.

Kaista 7: ei löytöjä.

Edellä lueteltu lista kertoo selvästi, että löytöjä tuli eniten kaistasta nro 6, joka alkoi heti parkkipaikan kaakkoisnurkasta.

Löydöistä ilmoitettiin välittömästi puhelimitse ja kirjeitse Mikkelin kaupungin tekniseen virastoon ja ehdotettiin jatkoinventointia.

4. Tulkinta ja jatkotoimenpiteet

Edellä kerrottu puoli päivää kestänyt peltopoiminta toi selvän tuloksen: Kenkäveronniemen alueella tulee ennen rakentamista tehdä intensiivisempi inventointi, koska alueella todennäköisesti on ennen tuntematon tai tuhoutunut rautakautinen muinaisjäännös.

Keväällä 1995 Mikkelin kaupungin tekninen virasto ilmoitti, että toistaiseksi Kenkäveron alueen kaavoitus on "pantu jäihin", joten suunniteltu rakentaminen lykääntyy toistaiseksi ja alueen nykyinen käyttö viljelijälle vuokrattuna peltona säilyy edelleen. Tämän vuoksi alueella ei keväällä 1995 tehty jatkoinventointia. Alustavasti on sovittu, että inventointia tekisivät Mikkelin seudun harrastaja-arkeologit Savonlinnan maakuntamuseon johdolla. Hankkeeseen liittyvät kustannuskysymykset tulee kuitenkin ratkaista ennen töiden jatkamista.

Savonlinnassa 24.7.1995

Leena Lehtinen
maakunta-arkeologi
Savonlinnan maakuntamuseo

Liite yleiskartta 1:2000, pohjana Mikkelin kaupungin kaavakartta

Jakelu: Mikkelin kaupungin tekninen virasto
Mikkelin seudun harrastaja-arkeologit
Museovirasto, arkeologian osasto
Suur-Savon museo
HY/arkeologian laitos, Tuija Kirkinen

MIKKELI KENKÄVERONNIEMI

Peltopoiminta 29.10.1994

Kävelty alue (merk. kävellyt
kaistat.)

Piirt. L. Lehtinen, pohjana

Mikkelin kaupungin teknisen viraston
kaavoituskartta 1:2 000.

● = osa spiraalikoristeista sormusta
SAIMAA KM 28819.

